

Y: Workers performing activities outside material production and those who need their services have formed ..... where they agree upon the policy and aims to be achieved in the particular field.

Kad utvrdimo da su terminologija i pojmovi usvojeni treba da učenicima damo mogućnost da primijene to novo znanje. Inicirat ćemo razgovor i diskusiju. Svoje učenike obično usmjeravam na razgovor o tri glavna područja:

- A) What are the most important new prerogatives given to the working people by the new Constitution?
- B) Do you take active part in any of the socio-political organisations? Why do you belong to that organisation?
- C) What can you say about the international relations of our country with other countries?

Miljenka Demel

RAD S MAGNETOFONOM U TEČAJEVIMA ENGLESKOG JEZIKA ZA PREDŠKOLSKU DJECU

Danas teško možemo zamisliti suvremenu učionicu stranog jezika bez magnetofona kao jednog od najvažnijih pomagala. No samim postojanjem magnetofona, vrpce i nastavnika koji znade njima rukovati (uz pretpostavku da su aparati u tehnički ispravnu stanju) nismo osigurali i optimalnu upotrebu tih pomagala.

Posebno u tečajevima za predškolsku djecu ta sprava može biti vrlo korisno upotrijebljena, ali i zloupotrijebljena.

Djeca, to svi znamo, lako imitiraju, nemaju poteškoća u izgovoru novih glasova, vole »gimnastiku glasnica«, a ipak nastavnik, pošto su djeca čula riječ ili rečenicu na magnetofonu, često ponavlja najprije sam, da bi tek onda djeca ponovila za njim i tako zapravo imitirala nastavnika, a ne izvornog govornika, čiji je glas snimljen na vrpci. Na taj način često prođe onih 10—15 minuta koje bi trebale biti najintenzivniji dio sata, jer služe usvajanju novog gradiva. Čak i vrlo uporan nastavnik, koji insistira na ponavljanju za vrpcom, nailazi u tom svom nastojanju jedino na šutnju, djeca su nijema, nelagodno im je, u učionici vlada muk, koristi od insistiranja nema nitko, a gube se dragocjene minute pouke, koja ionako najčešće nije onako intenzivna kako bi trebala biti da se postigne optimalan rezultat i napredak.

Morali bismo pokušati da stavimo sebe u položaj te djece i da shvatimo da je otpor koji oni pružaju kad zahtijevamo da ponavljaju seriju njima nerazumljivih »mumlanja« prirodan. Ne bi li bilo razumnije i prirodnije da im pokušamo približiti situaciju, da im unaprijed objasnimo nepoznato i tako ih pripremimo na rad s magnetofonom, pa da onda uistinu korisno provedemo 5—10 minuta u intenzivnu vježbanju izgovora?

Htjela bih da postupak, koji smatram pravilnim, objasnim na primjeru tradicionalne engleske dječje pjesmice: »London Bridge«, jednostavne i omiljene među malim učenicima.

Tekst glasi ovako:

London bridge is falling down
                                  falling down
                                  falling down
London bridge is falling down
My fair lady.

Zaista ne može biti lakše, ali ja ipak smatram da neke elemente te rime treba izdvojiti i objasniti prije nego što se djeci prezentira čitava rima s magnetofona.

Donijela sam, dakle, nekoliko suvremenih razglednica Londona, pokazala ih djeci i objasnila na hrvatskom da u tom velikom gradu svi govore upravo taj jezik koji mi na satovima učimo. Brzo se između 15 petogodišnjaka našao jedan koji je pogodio kako se grad zove: London. Trebalo je objasniti kako to pravi Englezi izgovaraju, ponoviti nekoliko puta, a zatim pokazati rijeku i mostove i kazati: »bridge«. Slijedi nastavak priče: »Znate što? Prije mnogo godina u tom se gradu dogodilo nešto strašno. Pogledajte što!« Pokazala sam im ilustraciju pjesmice iz slikovnice »Nursery Rhymes«, na kojoj se lijepo vidi most koji se ruši, i kuće i ljudi na njemu, i djeca su odmah rekla što se to strašno prije mnogo godina dogodilo. Trebalo je nekoliko puta pokazati rukama i ponoviti »falling down«. Sad smo bili spremni da čujemo čitav tekst s vrpce, svi smo ustali, stali u krug oko magnetofona. Ja sam kao uvijek pokazala onaj dio aparata odakle izlazi glas. Svi smo maknuli kosu s ušiju da bolje čujemo i znali smo što nas čeka: ne neka serija glasova za koje ne znamo što znače, već pjesmica o potresu i rušenju mosta kako je izgovaraju pravi Englezi. Nije bilo poteškoća: svi su ponavljali naučeni na znakove koje ja dajem rukom, jer smo se dogovorili da ja neću smetati dok oni slušaju. Ostalo je još neobjašnjeno: my fair lady. Slika, crtež ili fotografija mogu tu također pomoći, pa ni prijevod, mislim, ne bi trebao biti zabranjen. Ja sam, dakle, rekla: »To oni objašnjavaju što se zbiva jednoj finoj dami«, i svi smo bili zadovoljni. Svatko je došao na red da ponovi bar dio teksta. Poslušali smo melodiju, odmumljali je, zatim otpjevali i mogli smo se ići igrati. Na kraju sata smo, da bismo utvrdili, otvorili teke i nacrtali taj slavni most.

Na takav način radimo sve: i dijalog, i pjesmu, i rimu, i igru. Magnetofon je veselje i nagrada, a ne crna kutija oko koje vlada tajac i nelagoda.

Ma kako bili maleni naši učenici, ne smijemo potcijeniti njihove osjećaje. Oni odbijaju da budu papagaji, već vole znati što se to događa i što to zapravo oni rade i uče, a ne žele biti slijepo vođeni i gurani sad u ovu, sad u onu fazu sata.